

fent història:

Ovide Decroly va ser un home profundament preocupat pel futur, compromès amb la societat, atent sempre als estudis i aportacions dels seus contemporanis, i disposat a contrastar aquestes dades amb la seva experiència quotidiana propera als infants. Es va apropar a la realitat escolar mitjançant tres enfocaments: va formular uns principis pedagògics sobre l'aprenentatge, va presentar uns processos didàctics i va proposar un programa educatiu alternatiu. La seva dedicació professional i els seus interessos van ser la vida (en el sentit biològic i humà), la humanitat (entesa com el conjunt d'homens en societat) i l'infant (a qui va dedicar tot el seu esforç).

Jean-Ovide Decroly va néixer el 23 de juliol de 1871 a Renaix (Bèlgica), en una família de classe burgesa i culta. Orfe de mare, va créixer sota l'autoritat del seu pare, un industrial d'origen francès que es va fer càrrec de la seva educació i el va iniciar des dels seus primers anys de vida en els treballs manuals en un medi obert: un taller de bricolatge familiar que tenien al jardí de casa seva. Les feines manuals i tota la seva formació musical van marcar profundament la personalitat d'aquell nen, que es va convertir en un home culte, inquiet i interessat en la recerca d'allò desconegut.

Va realitzar els estudis secundaris en un internat, on va adquirir la seva passió per les ciències. Posteriorment, va estudiar medicina a la Universitat Gent i es va especialitzar en psiquiatria. Motivats pels seus professors, es va iniciar des de molt jove en la investigació mèdica. Gràcies al seu èxit professional, va aconseguir una beca que li va permetre continuar els seus estudis a Berlín i a París. Aquesta època el va induir a dedicar-se a l'estudi de les malalties nervioses.

De tornada a Bèlgica, el 1901, i amb l'ajuda de la seva dona, Decroly va fundar un institut laic per a nens amb discapacitat intel·lectual i dèficit sensorial i va iniciar els seus estudis sobre el desenvolupament i aprenentatge humà a partir de l'observació dels interessos i reaccions d'aquests infants. En aquesta època, Decroly va ser nomenat

inspector mèdic de les escoles especials de Brussel·les, fet que li va permetre conèixer de prop els problemes dels docents i de les escoles contemporànies. La seva influència sobre els mestres i professors es va materialitzar, molt més tard, en la fundació de la Societat Belga de Paidotècnia.

El 1907, Decroly va estendre les seves experiències a infants sense discapacitat intel·lectual, creant l'escola L'Ermitage a Brussel·les. Sota el lema "école pour la vie et par la vie" ("escola per a la vida i per la vida"), L'Ermitage es fonamentava en una metodologia basada en els principis pedagògics que es van extreure de l'experiència de l'institut que havia fundat Decroly. Amb el temps, aquest centre educatiu va ser el principal focus de difusió de les idees i de la pràctica educativa decroliana,

OVIDE DECROLY

i va ser també el centre d'interès de mestres, professors i pedagogs de tot el món. La direcció d'ambdues escoles va resultar per a Decroly una font constant i rica d'investigacions i publicacions.

Durant aquest període, Decroly va posar a punt les seves teories sobre la globalització i sobre els centres d'interès. El seu treball es fonamenta en la hipòtesi que l'activitat espontània de l'infant constitueix la millor dinàmica per a l'aprenentatge i considera l'alumne com un ésser viu en creixement amb àmplies potencialitats psicològiques i socials. Per Decroly, l'infant és un ésser amb capacitat per comprendre la realitat tal com és, un ésser prou íntegre per adaptar-se al medi que el rodeja. Els infants són el centre de tota activitat escolar, i cal tenir-los en compte com a protagonistes de tot desenvolupament i aprenentatge, en comptes de centrar-se en altres aspectes curriculars que no tinguin en compte l'individu.

Des d'aquesta perspectiva, el millor ambient és aquell en el qual el nen troba problemes reals per resoldre i on està en contacte amb adults que practiquen els oficis bàsics. Per Decroly, l'educació ha de ser democràtica i "no ha de considerar únicament la superioritat intel·lectual verbal, sinó que concedirà igual o més valor a la intel·ligència social".

En la seva proposta, Decroly va mostrar preferència pels mètodes intuïtius, actius i instructius i va basar l'activitat individual en la pràctica d'ocupacions manuals diverses i en els jocs educatius que tinguessin relació amb el que ell anomenava "centres d'interès", amb la qual cosa motivava els infants en el descobriment dels seus propis aprenentatges en contacte amb el que és natural.

Els centres d'interès són unitats temàtiques que agrupen diversos continguts íntimament relacionats al voltant d'un tema que interessi els alumnes. S'hi poden trobar continguts relacionats

amb diferents àrees, i l'amplitud i la profunditat d'aquests, així com la durada dels diferents centres d'interès, depenen del nivell de desenvolupament dels alumnes i de l'interès i rellevància del tema (Decroly i Boon, 1929, 1965).

El mètode pedagògic de Decroly es basava en l'aplicació d'un programa d'idees associades per estudiar l'infant i el medi social en què es trobava. Per fer-ho, utilitzava els centres d'interès per dividir les disciplines segons les funcions psicològiques: observació, associació i expressió. Es tractava de conèixer o millorar el coneixement sobre un tema que interessés els alumnes. Podríem dir que l'observació té l'objectiu de posar en moviment les diverses activitats mentals; després, cada infant ha d'associar idees per construir aprenentatges, de tal manera que aquesta associació esdevindrà una representació pura (única) d'allò que observi; i, finalment, mitjançant l'expressió s'intenta consolidar el seu desenvolupament intel·lectual a través de diferents exercicis de llenguatge, del dibuix, de treballs manuals, etc.

Decroly creia que l'infant no percep la realitat a partir dels detalls o fraccionada en parts, sinó en la seva totalitat, de forma global. Així, la globalització parteix de la idea que l'educació ha de començar pel tot i després descompondre's paulatinament en les parts. Els principis de la globalització que proposa Decroly es basen en la consideració que l'educació ha de centrar-se en l'alumne integrant i considerant els seus aspectes biològics, psicològics i ambientals a partir de les seves necessitats i d'acord amb les seves motivacions. El docent, per la seva banda, pot afavorir l'activitat de l'alumne mitjançant el joc i el desenvolupament d'experiències d'aprenentatge significatives i funcionals.

L'educació ha de començar pel tot i després descompondre's paulatinament en les parts

Equip de Redacció de Prisma
www.educat.cat
educat@prisma.cat